॥६१॥ ननुयथाग्नेःक्षुद्राविस्फुलिंगाव्युच्चरंत्येवमेवैतस्मादात्मनःसर्वएतआत्मानोव्युच्चरंतीतिपुरुषादेवब्रह्मादीनांसृष्टिःश्रूयतेतत्कथंब्रह्मादीन्प्राक्सिद्धान्योगीविशतइत्युच्यतेइत्याशंक्याह कथाचेति देवेपरमात्मनिविषयेयेयंकथाजगत्कर्तृत्वादिनिरूपणात्मिका आत्मनआकाशःसंभूतइत्यादिश्रुतितःप्रसक्ता सेयंशुभैवनास्मन्मतविरुद्धेत्यर्थः यतःयोगीनारायणात्मानारायणोतुर्यमूर्त्तौईश्वरेअयमहंनारायणइत्यहंमहेणप्रणिहितआत्मायेनसतथा तंयथायथोपासतेतथेतःप्रेत्यभवतीतिश्रुतेर्नारायणभावंप्राप्तोमहात्माव्यापकचित्तः सर्वानभिभूयसर्वाधिकोभूत्वामर्त्यान्पांचभौतिकान्जरायुजादीन्कुरुतेसंकल्पमात्रेणसृजति अतोयोगिनांसंप्रज्ञातेभूतस्रष्टृत्वंव्युत्थानेभौतिकजंतुस्रष्टृत्वंचास्तीतिनकयाचित्श्रुत्यायोगशास्त्रंविरुध्यते वेदांतिभिरप्यस्ययोगैश्वर्यस्यहर्तुमशक्यत्वात् शास्त्रांत्यपादेऽभ्युपगतत्वाच्चेतिनकिंचिदवद्यं ॥ ६२ ॥ इतिशांति॰मोक्ष॰नै॰भा॰त्रिशततमोऽध्यायः ॥ ३०० ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ सूचीकटाहन्यायेनयोगमुक्त्वासांख्यंवक्तुमारभते सम्यगिति ॥ १ ॥ २ ॥ मेमत्तःइदंवक्ष्यमाणंतत्त्व

नागान्नगान्यक्षगणान्दिशश्चगंधर्वसंघान्पुरुषान्स्त्रियश्च ॥ परस्परंप्राप्यमहान्महात्माविशेतयोगीनचिराद्विमुक्तः ॥ ६१ ॥ कथाचयेयंनृपतेप्रसक्तादेवे महावीर्यमतौशुभेयं ॥ योगीससर्वानभिभूयमर्त्यान्नारायणात्माकुरुतेमहात्मा ॥ ६२ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशांति॰मोक्ष॰योगविधौत्रिशततमोऽध्यायः ॥३००॥ ॥७॥ युधिष्ठिरउवाच सम्यक्क्रयायंनृपतेवर्णितःशिष्टसंमतः ॥ योगमार्गोयथान्यायंशिष्यायेहहितैषिणा ॥ १ ॥ सांख्येत्विदानींकात्स्न्र्येनविधिंप्रब्रूहिपृच्छते ॥ त्रिषुलोकेषुयज्ज्ञानंसर्वंतद्विदितंहिते ॥२॥ भीष्मउवाच शृणुमेत्वमिदंसूक्ष्मंसांख्यानांविदितात्मनां ॥ विहितंयतिभिःसर्वैःकपिलादिभिरीश्वरैः ॥ ३ ॥ यस्मिन्नविभ्रमाःकेचिद्दृश्यंतेमनुजर्षभ ॥ गुणाश्चयस्मिन्बहवोदोषहानिश्चकेवला ॥ ४ ॥

मितिशेषः यतिभिःऋषभादिभिः विहितंप्रकाशितं ॥ ३ ॥ तदेवस्तौति यस्मिन्निति प्राणावैसत्यंतेषामेषसत्यमितिश्रुत्याप्राणोपलक्षितस्यकृत्स्नस्यप्रपंचस्ययावद्व्यवहारमबाध्यत्वलक्षणंसत्वमन्यत्सर्वथैवाबाध्यत्वंसत्वंप्रत्यगात्मनइतिदर्शितं तत्राद्यमादायकृत्स्नोपिकर्मोपास्यादिव्यवहारःसिध्यति अंत्यमादायनेहनानास्तिकिंचनेत्यादिर्जगतोबाधादिकंसंगच्छते मतांतरेतुसर्वस्यभेदस्यपारमार्थिकत्वादिदंसर्वंयदयमात्मानेहनानास्तीत्याद्याअध्यारोपापवादन्यायेनात्मैक्यप्रतिपादनपराःश्रुतयउपरुध्यंतइतितेषांजगत्सत्यत्वविभ्रमोदृश्यते केषांचिदात्मन्यप्यसत्वभ्रमोस्तिनत्वस्माकंक्वचिदप्यंशेविभ्रमोस्तीत्यर्थः गुणाःकर्मज्ञानकांडयोर्दृष्टिभेदेनाविरोधादयः दोषाश्चबह्वात्मवादेएकस्मिन्शरीरेसर्वात्मसान्निध्याविशेषादेकस्यभोगेनसर्वेषांभोगापत्तिरित्यादयस्तेषांहानिः ॥ ४ ॥

Digitized by Google